

วัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อศึกษากระบวนการสร้างเสริมสุขภาพของผู้ป่วยเบาหวานชนิดไม่พึ่งอินซูลิน ตำบลสันทรายหลวง อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ได้นำขั้นตอนขององค์การแห่งการเรียนรู้ของ Peter M. Senge ความรู้เรื่องโรคเบาหวาน แนวคิดการมีส่วนร่วมของประชาชน แนวคิดการสร้างอนาคตร่วมกัน แนวคิดการเรียนรู้ แบบมีส่วนร่วม แนวคิดอริยสัจ 4 และกระบวนการกลุ่ม กลุ่มที่ศึกษา คือ เจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการผู้ป่วย ผู้นำชุมชน ผู้ดูแล อาสาสมัครสาธารณสุขและผู้ป่วยเบาหวานชนิดไม่พึ่งอินซูลินรวม 62 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ การสังเกตแบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม การสัมภาษณ์เชิงลึก

การวิจัยครั้งนี้พบว่า

1. การสร้างวิสัยทัศน์ โดยใช้แนวคิดการสร้างอนาคตร่วมกัน การประเมินศักยภาพชุมชน พบว่า เมื่อทุกคนได้มีประสบการณ์ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ทำให้เกิดความคิดเห็นร่วมกัน อยากรจะเห็นการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น
2. การเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม โดยใช้แนวคิดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม พบว่า การมีผู้นำกลุ่มที่มีประสบการณ์และมีความคิดดี ช่วยให้คนประสบความสำเร็จ
3. ความรอบรู้แห่งตน โดยใช้แนวคิดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม พบว่า เมื่อได้ปฏิบัติกิจกรรมจริง จะเกิดประสบการณ์ ทำให้มีความรู้ ความเข้าใจและสามารถถ่ายทอดให้ผู้อื่นได้
4. แบบแผนความคิดอ่าน โดยใช้แนวคิดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม และแนวคิดกระบวนการกลุ่ม พบว่า การเรียนรู้ร่วมกันแบบมีส่วนร่วม ทำให้เปลี่ยนทัศนคติได้และได้รับความร่วมมือมากขึ้น
5. การคิดอย่างเป็นระบบ โดยใช้แนวคิดอริยสัจ 4 พบว่า เมื่อทุกคนได้ร่วมกันวิเคราะห์ข้อมูล ปัญหา อุปสรรค การคาดหวังและร่วมกันแก้ไขปัญหา จะทำให้เกิดความร่วมมือและเสียสละ

The purpose of this research was to study the Process of Health Promotion for Non-Insulin dependent Diabetic Patients in San Sai Luang Sub-district, San Sai district Chiang Mai province. This research was an action-research, and employed the Senge's Learning Organization Disciplines by using with the followings aspects, namely diabetic knowledge, people's participation, future search conference, participatory learning, the Four Noble Truths, and group process. A total of 62 subjects used in this research were health officials, community leaders, care takers, public health volunteers, and non-insulin dependent diabetic patients. The tools used for the research were an in-dept interview and both participatory and non-participatory observations.

The results of research were as follows:

1. Shared vision using with the idea of future search conference and an evaluation of potential community showed that when every subjects had experience and participation in knowledge exchange the approved idea occurred. Moreover, the subjects wanted to see the changes in good direction.
2. Team learning using with participatory learning indicated that having an experienced and good thinking leaders helped people be successful.
3. Personal mastery using with participatory learning revealed that when the subjects had learned by doing and mastering experiences they then gained knowledge and understanding and they were able to teach other people.
4. Mental models using with participatory learning and group process unfolded that the participatory helped the subjects change their attitudes and the group received more participation.
5. System thinking using with the Four Noble Truths, the results showed that when everyone participated in the activities of analyzing data, identifying problems and obstacles, setting expectation goals, and solving problems helped the subjects share more cooperation and more sacrifice.